

SKRIFTLIGHEDENS FORBANDELSE I DESIGNUNDERVISNINGEN

Per Galle

Lektor, arkitekt, Institut for Produktdesign

Hvor ofte har vi som design- eller teoriundervisere ikke hørt, at designstuderende betragter program- og rapportskrivning som en sur pligt; en tidrøver, der tager energien fra det *egentlige*, det kreative arbejde, som de brænder for? Jeg tror det problem stadig gør sig gældende, ny studieordning eller ej, og jeg mener, at vi for at løse det, skal holde op med, som vi hidtil har gjort, at *tænke på* og *tale om* (1) projekt og (2) program/rapport – som om det var adskilte ting.

Det pædagogiske afsæt for designundervisning bør efter min overbevisning være, at de studerende skal forsøge efter bedste evne at agere som *professionelle designere*, uanset om de skriver, eller om de producerer visuelt projektmateriale. Det er langt mere motiverende (kald det blot sjovt og spændende) at skrive for at finde og underbygge en designløsning med den nyeste forskningsbaserede viden, end at skrive, fordi det står i en studieordning at man skal, eller fordi det man skriver skal bedømmes af en "lærer". Vi skal med andre ord få de studerende til at *glemme, at de er studerende*, der snart skal til eksamen, og i stedet koncentrere sig om *at designe*, og gøre det så helhjertet som de jo vil, og så professionelt og forskningsbaseret som de kan, med den litteratur der er tilgængelig, og med den erfaring de har.

Til det at designe hører, at man kan udvikle sine projektideer på en måde der (med mit yndlingsudtryk) skaber *berettiget tillid* til resultatet. Og til det formål bør man bruge både *visuelle* og *verbale* medier. De to slags medier kan hver især noget, men ingen af dem kan det hele. De supplerer hinanden.

En projektrapport skal opfattes som den del af projektmaterialet, hvor man bruger det verbale medie – *ordene* – til får styr på mål og midler, vidensgrundlag og argumentation i projektet.

Læseren, man skal have i tankerne, når man skriver projektrapporten, er ikke lærer og censor, men derimod den samme som den, man som erhvervsudøvende designer ville henvende sig til med det øvrige projektmateriale. Det kan være *den potentielle klient* (der måske vil konsultere én, eller ligefrem tilknytte én til sin virksomhed som fast designer). Det kan være *producenten*, som overvejer at sætte ens designforslag i produktion, men skal overtales til at tro på ideen. Og det kan være *offentligheden generelt*, som man vil promovere sine faglige kompetencer og sit firma overfor. (Mange designfirmaer har projektporteføljer liggende på hjemmesiden: flotte billeder, men sjældent nogen forklaring af, hvilke tanker og hvilken viden der indgik i projekterne. Hvorfor ikke også en velskrevet og velargumenteret projektrapport, eller i det mindste et resumé af den? Det håber jeg, vi vil se i fremtiden, når vore nuværende studerende kommer ud i praksis.)

Ud fra denne opfattelse af *projektrapporten som en del af projektmateriale* kan man se den som et dokument, der handler om at formulere, motivere, og løse problemer på et velinformeret og sagligt grundlag. Det samme kan siges om en forskningsartikel til et videnskabeligt tidsskrift. Den afgørende forskel er problemets karakter og formålet med teksten: I forskningsartiklen løser man et videnskabeligt problem med det formål at udvikle, udtrykke og udbrede ny og pålidelig viden. I projektrapporten løser man et designproblem med det formål at skabe grundlaget for udvikling, fremstilling og udbredelse af et nyt og værdifuldt produkt. Men der er ikke noget skarpt skel mellem genren forskningsartikel og genren projektrapport; derimod er der en glidende overgang gennem det, vi kalder praksisbaseret forskning og kunstnerisk udviklingsarbejde.

På grund af denne lighed kan man i vid udstrækning bruge den samme overordnede struktur og de samme genrekonventioner i begge typer dokumenter. Altså langt hen ad vejen bruge samme disponering og samme kvalitetskriterier for både projektrapporter og forskningsartikler. (Eksempelvis som jeg har forsøgt at beskrive det koncentreret i den én-sides strukturguide og den én-sides checkliste, som kan downloades fra <https://kadk.dk/employee/galle>.)

Hvad så med projektprogrammet? Jeg ser *projektprogrammet* som blot *et forstadium til projektrapporten*. Lidt forenklet sagt kan programmet udgøre (udkastet til) indlednings- og metodekapitlet af en projektrapport. (Derudover kan programmet naturligvis også

indeholde en *tidsplan*, evt. *ophængningsplan* for visuelt materiale, og andet af praktisk betydning som det ikke er relevant at medtage i den færdige rapport.)

Det er sådan som jeg har skitseret ovenfor, at jeg tror og håber, at vi – ved at gøre det skriftlige til en brugbar og velfungerende del af selve projekt materialet – kan hæve den *skriftlighedens forbandelse*, der har hvilket tungt over designundervisningen siden fagets akademisering tog sin begyndelse for snart mange år siden.